

Column: Woonzorgopgave los je niet rekenend op

02-03-2015 10:06

"Er is in deze gemeente op papier een tekort aan seniorenwoningen, maar wij krijgen ze niet goed verhuurd", zei de strategische vastgoedadviseur van een woningcorporatie in het zuiden van het land onlangs tegen mij. Een aantal weken eerder was ik in het noorden van het land met een collega van Platform31 die vertelde dat een gemeente aldaar hetzelfde probleem heeft. En ondertussen koppen de kranten 'groot tekort aan levensloopbestendige woningen voor ouderen' en ook 'grootschalige leegstand verzorgingshuizen.'

De afgelopen periode heb ik heel veel onderzoeken gezien die berekenen hoe de vraag en het aanbod naar senioren woningen zich ontwikkelen. Onderzoeksbureaus rekenen zich suf en vervolgens is het resultaat van de berekening altijd weer nét anders. Het centrale thema: Verzorgingshuizen komen leeg te staan, zorgvraag neemt toe door de vergrijzing en het tekort aan seniorenwoningen is groot.

Verkassen is een grote stap

Ondertussen wonen mijn ouders van 65 lekker door in hun jaren '70 rijtjeswoning en genieten zij van de tuin, de buurt en de kleinkinderen. Levensloopbestendig? Een nultreden woning? Het is voor hen allemaal de spreekwoordelijke ver-van-hun-bed show. De knie van mijn moeder is dan wel half versleten en ze kan niet meer onbeperkt traplopen, maar zij levert met mijn vader mantelzorg aan de burens van 85+. Denk maar niet dat ze nu vast gaan verhuizen met het oog op meer beperkingen in de toekomst. Er zijn zelfs programma's, ik noem geen namen, die mensen stimuleren naar een type woning te verhuizen die bij hun (statistisch berekende) leeftijd hoort. Natuurlijk kan verhuizen soms goedkoper zijn dan de hele woning verbouwen als je beperkingen krijgt, maar zomaar even verkassen naar een seniorenwoning is voor oudere mensen echt een grote stap. Ze wonen namelijk niet alleen in een huis, maar ook in een straat, een buurt, een wijk, een dorp, ja een gemeenschap!

Ik pleit ervoor om uit te gaan van de mens en niet van de woningvoorraad en de eventueel berekende toekomstige zorgvraag. Ik zeg niet dat het niet handig kan zijn om berekeningen te maken, maar laten we er wél voor waken om de cijfers leidend te maken en zo onze ogen te sluiten voor wat vooral de mens of woon- en zorgconsument zélf wil. Zo zijn er plattelandsdorpen die alles op alles zetten om het verzorgingshuis in het dorp open te houden omdat het een zeer belangrijke maatschappelijke functie vervult. Een Gronings dorp kreeg daarvoor 150 vrijwilligers op de been.

Wat willen ouderen zelf?

Het team Sociaal en Energiesprong van Platform31 voeren dit jaar een experiment uit naar hoe ouderen langer in hun eigen huis kunnen blijven wonen. De plek waar ze THUIS zijn, maar dan wel in een duurzaam huis. Het uitgangspunt daarbij is duidelijk te krijgen wat ouderen willen, wat hun behoefte is en hoe die het beste kan worden ingevuld. Door levensloopbestendig wonen te combineren met een nul-op-de-meter-renovatie, krijgen senioren een veilig en comfortabel thuis en zijn de woonlasten onder controle.

Mijn ouders zijn overigens al met een kleine stap begonnen. Zo zijn zij sinds twee jaar aan de zonnepanelen. Superenthousiast belt mijn vader elke week op met nieuws over de (terugdraaiende) meterstand. Dit appeltje voor de dorst kunnen ze goed gebruiken voor eventuele verbouwingen die ze straks nodig hebben om prettig oud te worden. Maar dan wel in hun eigen (t)huis.

Een column van Harmke Bekkema, programmamanager Energiesprong Zorgvastgoed.